دَ پښتو حروف تهجی دَ زده کړې دَ پاره

منظومه

دَ پښتو قاعده

ليکوال

مولانا احمدعلی مردانی

ناشر

اسلامی ادبی تولنه

0312-9818511

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحيم

وصلی اللّٰه تعالیٰ علی النبی الامّی

دَ ,, ا ،، بيان

الف نيـــــــــغ هـــــــــــــــر دم ولاړ دے
ورتـــــــــــــه کـــــــوره سَـــــم ولاړ دے
نـــــــــه وی مـــــلاســـــت دغــــــه الف
نـــــــــه وی نـــــاســـــت دغـــــــه الف
پـــــــه صـــورت نيـــغـــــه چـــوکـــــه ده
يـــوه کـــــرښــــــه پـــــه صـفـحـــــه ده
نيــــغــــــه کــــــرښــــــه تـــل ولاړه
حـــق چــي ستـــاوی هــغــــه غــواړه
سَـــــــم ولاړ پيــــــــــن او قـــــلــــــم دے
ورســـــــره پـــــــه شـــــکـــــل سَـــم دے
دا صـــــــــــــــــورت تـــــــــــــل دَ الف وی
حـــــقيــــــقــــــت تـــــــل دَ الف وی
کـــــــة امـــــرود دے کــــــة انــــــار دے
شـــــورو دي ســـــــره هـــــــر بـــــــار دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

له الف نه جوړ انار دے
طاقتور دے مزیدار دے
رنګ ئي سور لکه د وينې
مينځ ئي ګوره داني دار دے
جوړ الف نه ټکي آم دے
خوښ د هر بني آدم دے
رنګ ئي زيړ، هډوکي غټ دے
په طبيعت سړه ګرم دے
سر کښې د انګور، اچار
شوروکښې دے د انکار
د الله سره په سر کښې
الف تل اوسي هر در کښې
ابتدا کښې د اسلام
سر کښې الف د انعام
په امرود کښې دے اول
اول ټکي د اصل
سر کښې د اکې الف

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر کښې دَ ابی الف

دَ اکور ته کې په سر کښې

الف ښکاری لر او بر کښې

دَ اوښ ته کې ابتدا کښې

ورسره الف دُنیا کښې

....

دَ „ ب “ بیان

په صورت کښې „ ب “ کشتي ده

ذریعه به دَ سورلي ده

یو نقطه ددي نه لاندي

„ ب “ نقطه نه لري باندي

ورته گوره „ ب “ ده ملاسته

یا دمه دَ هر ناراسته

.... **مثالونه** ....

ب په سر کښې دَ بازار ده

ب په سر کښې دَ بیمار ده

بس ، باچا ، بسکټ ، برگر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب لـــــري هــــريـــو پــــــــه ســــر

ســـر کښـــې ب دَ بـــلاك ، بـــنـــګـــلـــې ده

ســــــر کښـــــــې ب دَ بستـــــــرې ده

ب بـــاجـــــه کښـــې ده بـــجـــلـــې کښـــې

ب پـــــــه ســــر کښـــې ده بيـــنـــډې کښـــې

ب پـــــــه ســــر کښـــې دَ بـــنـــګـــال ده

ب پـــــــــه ســـــر کښــــــې دَ بـــــلال ده

بيـــــنك دا ب ده بــــريــــانـــــې کښــــې

ســـر کښـــې ب ده بـــادشـــاهـــې کښـــې

دَ بستــــــې پــــــــه ســــر کښـــــــې ب ده

بـــــريــــانـــــې کښـــــې دَ مـــــزې ده

بـــــې نـــــه بُــــرش دَ جهـــــان جـــوړ دے

دَ ويـــــختـــــو لـــــــه حيـــوان جـــوړ دے

پـــلاستيك نـــــه هـــم هـــرخـــوا تـــــه

دا پــــــه هــــريـــو مـــکــــان جـــوړ دے

بـــــې نـــــه بـــطـــحـــې دَ جهـــــان دي

دا خـــوشـــحـــالــــه پـــــه ميـــدان دي

دا پــــــه زمـــکــــه پــــــه اوبـــو کښـــــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اُوسی زمونږ کوځو کښې

....

دَ „ پ ،، بيان

پ دَ لاندې ټکی درې وی
نور به شکل ئې دَ بې وی

.... مثالونه ....

پياز ، پينسل دَ پالك سر کښې
پ راځی په لر او بر کښې
ابتدا کښې پ پارټې کښې
ابتدا کښې پ پيالې کښې
پالنګ پ سره دے پان
پ سره دے پاکستان
پارك، پاپړ ، پالش دَ پ نه
ځان خبر ساته له دې نه
پې سره جوړه پيالې ده
ګرمه ، يخه په کښې چې ده
کله کله ورته ګورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډکه ډکه چي له پي ده
جوړ پکي دَ ټکى پي نه
دا هوا راځى له دي نه
په بجلي باندي دَ کار دے
خالي نه دے له فائدي نه

....

دَ „ ت،، بیان

ت جوړیږى هم دَ بي نه
اول ټکى لر کړه دي نه
پاس په ت کښي ټکى دوه وى
هریو ت په دي ښائسته وى
ورسره تبر جوړیږى
ملاسته دا لیکلے کیږى

.... مثالونه ....

ت تحفه کښي ده په سر کښي
ت توبه کښي ده په سر کښي
په تاریخ کښي ت اول ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدام دا حصه دَ تَل ده
دَ ترکی په ابتدا کښې
ت به وويني په دُنيا کښې
تسبيح سره په آغاز کښې
ليك لری په خپل انداز کښې
سر کښې ت په ترانه کښې
تيل ، سره ټکي تاله کښې
سر کښې ت ده تلاوت کښې
ده آخر کښې آخرت کښې
تي نه تبر دَ جهان دے
ضرورت دَ هر انسان دے
دا خنګل کښې پکاريږی
قيمتی دغه سامان دے
تي نه تله تول دَ پاره
دَ هر چا ده مددګاره
په دکان کښې دَ انسان وی
نه ده نه ده دا بيکاره

....

دَ ,, ټ ،، بيان

ټ له ت نه شے جوړولے
کهٔ ته لږ شے شان کړولے
چې کنډه ت ته په مَلا شی
ټ به جوړه د دُنيا شی
په صورت کښې سَمه تې ده
داليکلي تا چې ټې ده
په کنډي ، والي بدله
راروانه له ازله

.... مثالونه ....

ټينګ او ټپ هم په ټريکټر کښې
ټ اول ده په ټينکر کښې
ټ په سر کښې هم دَ ټال ده
ټاټ ، ټکټ کښې دا هر حال ده
ټيسټ په ټی وی ، په ټوکري کښې
ټ ده سر کښې په ټرالي کښې
ټ په سر کښې دَ ټافي ده
په ټريفک کښې په خپل ځائي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تې سره تېوپې دَ سر ده
په سر کړے هر بشر ده
دَ ګرمې نه حفاظت دے
حفاظت له یخ اثر ده
تې سره سور تهماتهر دے
دستیاب په لراو بر دے
دا خوراك زمونږ دَ ټولو
په دُوکان کښې پروت بهر دے

....

دَ » ث « بیان

ث دَ پاسه تکی دري وی
خنګ چې تکی دري دَ پې وی
فرق دا دے دغه پاس وی
لاندې پ کښې په اساس وی

.... مثالونه ....

دَ ثانی په سر کښې ث ده
خالی کله دَ فائدې ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـر کښـي ث ده مـدام ثـنـا کښـي

ذَ ثـالـث سـر ابتـداء کښـي

ثـوبیـه ده ثـمیـنـه ده

اول دلتـه ث پـرتـه ده

د وارث تهـکـی اخـر کښـي

ذَ حـارث تهـکـی اخـر کښـي

پـه ثـاقـب کښـي ث اول ده

ذَ ثـواب پـه سـر کښـي تـل ده

ثـقـافـت لـه ث شـورو دے

دا بیـان ذَ یـادو دے

ث ثبـوت سـره پـه سـر کښـي

هـمیشـه ښـکـاری هـر در کښـي

ثـي نـه تهـکـي جـوړ ثـمـر دے

طـاقتـور دے ، طـاقتـور دے

مـنـډي ډکـي دی لـه دي نـه

دا صـحـت لـه ذَ بشـر دے

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پنځو ټکو خاندان

دَ پنځو ټکو دا کور دے
یو ئي شکل په هر لور دے
په صورت کښي ټول یو شان دی
په نقطو بیل په جهان دی
دغه بې او پې او تې ده
ټې سره په خوا کښي ثې ده

....

دَ « ج » بیان

جیم ته ګوره پاس سپوږمی ده
پاس لکي ئي ده نري ده
یا صورت ئي سَم دَ لور دے
دغه جیم دَ کلی کور دے
مینځ کښي ټکي یو نقطه وی
دَ هر جیم دغه حصه وی
تش یو خال ئي په بدن وی
ورسره ښکلي ئي تن وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

جنوري هم په جادو په جادو کښي
جيم شامل دے په جارو کښي
جورله جيم نه تهکي جج دے
په اخر کښي جيم ذ حج دے
سر کښي جيم ذ جام او جال دے
جيم په سر کښي ذ جلال دے
جگ ذ جون ، جواب په سر کښي
ذ تهکي جناب په سر کښي
جيم په سر کښي ذ جهاد دے
دا آغاز دے دا بُنياد دے
ذ جوس جيم نه ابتدا وي
سر کښي ذ جولائي دا وي
ذ جفا په سر کښي جيم دے
ذ جزاء په سر کښي جيم دے
ذ جوسر ، جامن په سر کښي
جيم مدام وي په هر در کښي
سر کښي جيم دے ذ جنت

جيم دے سر کښې دَ جدّت
سر کښې جيم دے دَ جاپان
جيم دے سر کښې دَ جانان
سر کښې جيم دے په جذبه کښې
په جنون کښې، جزيره کښې
جيم سره تهکي جهاز دے
الوتونکي لکه باز دے
ذريعه دَ تلو راتلو ده
ډير اُوچت دده آواز دے
دَ جهنډې دے جيم په سر کښې
بره بره وی هر در کښې
زمونږ دوه رنګه جهنډه ده
دا به ځنګ وی ستا نظر کښې

....

دَ „ ځ " بيان

په پښتو کښې تهکي ځيم دے
په صورت سره تهول جيم دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجود څۀ لري په مېنځ کښې
نقطه نه لري په مېنځ کښې
همزه بره ئې په تن وي
دغه ځیم د هر وطن وي
د جیم ، ځیم یو خاندان دے
د هر یو جُدا مکان دے
د هر یو جدا آواز دے
مېنځ ، اخر دے کۀ آغاز دے
ځیم د زي آواز یوشان دے
خو بیل بیل ئې خاندان دے

.... مثالونه ....

ځائې کښې ځیم دے په اول کښې
دا مدام وي دي محل کښې
ځیم په سر کښې د ځنګل دے
ځناورو لره کور خپل دے
ونې ډیرې دی بې شمیره
علامت ئې دغه تل دے
ځیم د ځوان په ابتدا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا الــــوستــــي شــــی پـــــه دُنيــــا کښــــي
دَ خـــــزان پـــــــه شـــــــان تيـــــريـــــږی
ځــوانـــی نـــــه ښـــکـــــاری بـــابـــا کښــــي

....

دَ „ ج ،، بيان

ميـــــنــــــغ کښــــــي دري تــــکـــــــی دَ چ وی
ځيـــــم کښــــــي بــــــــره تــــکـــــــی دري وی
نـــــور صـــــــــورت ئــــــي تــــول دَ جيـــــم دے
نـــــــــــــــه دا چ ده ، نـــــــــــــه دا ځيــــــم دے
تـــــل ئـــــي ميـــنـــغ کښـــي دري نـــقـــطـــي وی
جيــــم نــــــــه بيـــــل مــــدام پــــــــــه دي وی

.... مثالونه ....

دَ چـــــميــــــــــار پــــــــــه ســـــر کښـــــي چ ده
دَ چـــــنـــــــــــار پـــــــــــه ســـــر کښـــــي چ ده
ســـــــــــــر کښــــــــــــي چ مــــــــدام دَ چــــــــال وی
ستـــــــا کـــــــــۀ دي تــــکـــــی تــــــــه خيــــال وی
چ ســــــــــــــــره آ غــــــــــــــــــاز دَ چيــــــــن دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورســـــــره تـهـــکـــــي حسيـــن دے

دَ چـــــــالاك پـــــــه ابتـــدا کښـــــي

چ دَ چـــــــاك پـــــــه ابتـــدا کښـــــي

دَ چـــــاکـــليـــتـ دَ چـــار شـــورو کښـــي

ځ راځـــي پـــــه دي مـــوقـــعـــو کښـــي

خـــــرڅ کښـــي ځ پـــــه اختتـــام ده

ګُـــڅ او پـــرڅ کښـــي شـــه تـــمـــام ده

دَ ڇـــرګ ســـر کښـــي ڇـــي مـــدام وي

خـــوښ مـــدام دَ خـــاص او عـــام وي

دا ســـحـــروائـــي بـــانـــګـــونـــه

نـــــوره شپـــــــــــــــه ددۀ آرام وي

ڇـــي ڇتـــري ســـره پـــه ســـر کښـــي

نـــه ښـــکـــاريـــږي دا پـــه نـــمـــر کښـــي

هـــر کـــلـــه ڇـــي بـــاران راشـــي

راښـــکـــاره شـــي لـــر او بـــر کښـــي

....

....

دَ ,, څ ,, بيان

څيم کښې بره ټکی دري وی
څنګ چې مينځ کښې دري دَ چ وی
نور صورت ئې ټول دَ جيم دے
په نامې سره دا څيم دے

.... مثالونه ....

څيم څپلي سره په سر کښې
دا دے ټل وی ستا نظر کښې
حفاظت په دي دَ څپو وی
پکارېږی هر سفر کښې
څيم څادر سره په سر دے
پټ په دي سره بشر دے
دَ هر چا ډير پکارېږی
زنانه ده او کة نر دے

....

....

دَ " ح " بيان

سَم د جيم په شان دا حي ده
دا صفا ده بي نقطي ده

.... مثالونه ....

حوض ، حمام جوړ دے له ح نه
ځان خبر ساته له دي نه
سر کښي ح تل دَ حاجی ده
ابتدا دَ حلوائی ده
ح سره جوړ حکومت دے
ح سره حق ، حقيقت دے
ح سره حسن ، حسين دے
ح اول ده په حلقه کښي
په حکم ، تکي حصه کښي
دَ حسن ده ابتدا کښي
دَ حسين ده په وينا کښي
حي شورو کښي دَ حلواوی
خوږه دا زما او ستاوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حلوائی سره دُکان کښي
مدام دلته په دُنیا وی

....

دَ „ خ ‟ بیان

دا چي ح پسي دا خ ده
بیله کله له نقطي ده؟
یو نقطه ئي پاس په تن شته
دَ خ دا صورت بدن شته
نوره تپوله سَمه خ ده
تالیدلے چي څنګ ح ده
مشران هم داسي وائی
کشران هم داسي وائی
یو نقطه دَ خ په سروی
که ستا سرته ئي نظروی

.... مثالونه ....

سر کښي خ دَ خلافت وی
خ سر کښي دَ خیریت وی

دَ خادم، خالی په سرکښي
همیشه وی خ خبر کښي
خ سره جوړ خاندان دے
خوب، خالد سرکښي دَ خان دے
سرکښي خ مدام دَ خال ده
په آغاز کښي خ دَ خیال ده
ختکی په سرکښي خي ده
دا میوه ښه دَ فائدي ده
بدنونه غتهوی دا
میوه یاده تل په دي ده
خُر مانهي سره خي سرکښي
دا به تل وی ستا نظر کښي
مزیداره ښهٔ میوه ده
پته مه اوره څادر کښي

....

په „ح،، او „خ،، کښي ظاهري فرق

یو نقطي سره دوی بیل دي
یو ریوشان په هر محل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاس په خ بره نقطه وی
دَ ح پاکه پاس حصه وی

....

دَ شپږو ټکو خاندان

شپږ دا ټکی څنګ په څنګ دی
هم جدا دی په یو رنګ دی
جیم ته ګوره پاس سپوږمی ده
خو په تن ئي پاس لکي ده
چي صورت ئي سَم دَ لوروی
دا به جیم دَ کلی کوروی
مینځ کښي ټکي دَ هر جیم وی
همزه بره به په ځیم وی
نور په شکل دوی شان دی
دوی دَ یو کور خاندان دی
مینځ کښي دري ټکی دَ چي وی
څیم کښي بره ټکی دري وی
ح او خ دواړه یو شان وی
بس جُدا په یو نشان وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ح خالی له هر نقطي نه
ځان خبر ساته له دي نه
خ نقطه لری په سر
ورته اوکړه لږ نظر
یو نقطي سره دوی بیل دی
نوریوشان په هر محل دی
پاس په خ بره نقطه وی
دَ ح پاکه پاس حصه وی
شپږ دا ټکی څنګ په څنګ دی
هم جُدا دی ، هم یو رنګ دی
په نقطو له یو بل بیل دی
محلونه ئي بدل دی
په شکلونو ټول یو شان دی
په نقطو بیل په جهان دی
آوازونه ئي بدل دی
ځکه دا حرفونه بیل دی

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذَ „ د " بيان

تيـــت وی تيـــت هـــغــــه هــــر حـــال
مَـــــــــلا کـــــــــــــــــږه لــــــــــری دا دال
نـــه نـــقـــطـــه ئــي پـــه صـــورت شتــــه
تـــل ئـــي دغـــه شـــنـــاخــت شتـــه

.... مثالونه ....

دال پـــــــــــه ســــــــر کښـــــــي ذ دادا دے
خـــنک چـــي ســـر کښـــي ذ دانـــا دے
دال هـــرخـــواتـــه پـــه دُعـــا کښـــي
دال دوات ســــــــــره دُنيـــــــــا کښـــــــي
مــــــــدام ســـــــــــر کښـــــــي ذ درزی وی
جــــــوړه دال نــــــــــــه دوائـــــــــی وی
دال پـــــه ديـــن کښـــي پـــه دربـــار کښـــي
داغ کښـــــــي دال ، مـــدام ديــــــار کښــــــي
ديک لـــــه دال نـــــه جـــوړ هـــرخـــواتـــه
مَـــــلا ذ داغ ذ دليـــــل ده مـــــــــاتــــــــــه
دال پـــــه دوســـت کښـــي تـــل پـــه ســـر وی
درد کښـــــــي دال پـــــــه لـــــراو بـــــــر وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دال دکان کښي ملاويږی

دال دربان کښي ملاويږی

دروازه کښي دال اول دے

ضرورت دَ کور محل دے

الماروکښي په کړکو کښي

بس صورت ئي لږ بدل دے

دال په سر کښي دَ دوات دے

بند بوتل دَ ښه صفات دے

حفاظت دَ سياهي کړی

داسي دلته ددهٔ ذات دے

....

دَ " ډ " بيان

دال پسے محل دَ ډال دے

په صورت سره سَم دال دے

بس کنډه لری په تن دا

بي نقطو دلته بدن دا

دا حالت دَ ډهريو ډال وی

پټ له چا نه ددهٔ حال وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

ډانګ کښي ډال په ابتدا کښي

ډول کښي ډال دے وينا کښي

ډاك کښي ډال مدام په سروی

ډرم کښي ډال په لراو بروی

ډال ډيره کښي په ډولي کښي

ډال دي سرته په ډکري کښي

سر کښي ډال به دَ ډالروی

سر کښي ډال دَ هر ډاکټروی

ډال په سر کښي دَ ډولکی وی

سر کښي ډال دَ ډکډوکی وی

ډال په سر کښي دَ ډبی دے

څيز په دي بيچ قيمتی دے

رنګ په رنګ دا په جهان دی

دا اعلا هم ، دا ردی دے

ډول سره دے ډال په سر کښي

غم کښي نه وی لراو بر کښي

په ښادو کښي وی مدام دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راښکاره شي په نظر کښي

....

دَ „ ذ ‟ بيان

ډال پسي محل دَ ذال دے
يو نقطه لري نور دال دے
يو نقطه لري دَ پاسه
ذال جوړيږي ستا دَ لاسه
مَلا ئي تيته هر ساعت وي
دا دَ ذال تل حقيقت وي
خال ، نقطه ئي پاس په تن ده
نخه يو ئي په بدن ده

.... مثالونه ....

ذخيره کښي ذال په سر دے
کارا علا بنه دَ هنر دے
دا چي نن ذخيره ذخيره شي
دا صبا لره توبه شي
ذال په ذکر کښي اول دے

دَ سکون دغه عمل دے

څنګ چې ذات او ذريعه ده

ذال سره ذهين ذائقه ده

....

دَ „ ر “ بيان

دغه ناسته کږه ري ده

خالی دا له هر نقطي ده

شَم دَ لور پشان کږه ده

يا سپوږمي نري وره ده

چړهائی سَمه دَ لار ده

چړهائی دَ کلی ښار ده

.... مثالونه ....

سر کښې رد ريل ، رسي ده

مينځ کښې ري دَ الماري ده

ر ده راز کښې په رفتار کښې

ر اخر کښې په بازار کښې

ر رومال کښې په ريښم کښې

سر کښې رې ده په رحم کښې

رنګ کښې رې مدام اول کښې

په خپل ځائې مخصوص محل کښې

رې اول ده په رکشه کښې

وی مدام دغې حصې کښې

ښۀ سورلې زمونږ دَ ټولو

دَ ورړو، لويو، همځولو

رې راځی دَ ريل شورو کښې

چرته کينه ئې ډېو کښې

سَم دَ غوا په شان آواز ئې

سَم دَ مار په شان انداز ئې

....

دَ „ ړ ،، بيان

چې کُنډه وړه په رې شی

جوړه هله سَمه ړې شی

دا په ښی طرف مدام وی

هله ړې به دَ کلام وی

نور صورت ئې ټول دَ رې دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بيـــــــــان چـــــــي تـــــول دَ ړي دے

مثالونه

.... مثالونه ....

ړي دَ رونـــــد ســـــــره روانـــــــــه

مــــلــــگـــرتيـــا ئـــي لــــه پـخـــوانـــه

نـــــه ځـــــه ښـــکــــاري ورتـــه دلتـــــه

نـــــه ځـــه ښـــکـــاري ورتـــه هـلـتــــه

ړيــــه جــــوړ کښـــي پــــه اخــــر کښـــي

تـــکـــــي زوړ کښـــي پــــه اخـــر کښـــي

....

دَ „ ز ،، بيان

چـــي نـــقــطـــه ري تـــه پـــه ســـر شـــي

زي پـــــــه شــــکـــل بـــــرابـــــر شــــي

چـــي نـــقـــطــــه کــــلــــه پــــه ري شـــي

هـــــلـــــه شـــکـــل جـــوړ دَ زي شـــي

دا نـــــقــــطــــــه دَ رادَ پـــــــاســــــه

شــــــابــــــه زي نيســـــــه دَ لاســــــه

چــــړهــــائــــي دَ لـــــوبـــــو سَـــمـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ر ، ړ ، ز ده محترمه

.... مثالونه ....

زي زنځير سره تړلې
ما مدام داسي ليدلې
دا دَ اوسپني کړې وې
دا ته نه پېژني ولې؟
زي په سر کښي دَ زمرې ده
ورسره ګرانه دوستي ده
ځناور خو ځناور وي
دَ انسان مينه خوبي ده

....

دَ „ ژ ،، بيان

چي نقطي شي دري دَ پاسه
زي شي جوړه سَم دَ لاسه
نور صورت ئي تهول دَ ري وي
دا چي دلته جوړه ژي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

ژېړ دَ هرڅې ملګرے
کله کله کړی خبرے
دَ انسان وی دَ حیوان وی
داګواه دے ښار او کلے

....

دَ „ ږ ‟ بیان

چې شکل سمه رې ده
په نامې سره داږې ده
لاندې باندې ئې نقطې دی
نخښانې دغه دَ ږې دی

.... مثالونه ....

ږې ملګرې دَ ږلې ده
دَ باران سره یوځائې ده
کله کله وی باران کښې
مدام نه وی په جهان کښې

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ر، ړ، ز، ژ، ږ ،، خاندان

ري او ړي وريـــــــــــــــي زي ده
ژي ســـره پـــه خـــوا کښـــي ږي ده
دَ پـــنـــځـــو تـــکـــو دا کـــور دے
شـــکـــل يـــو ئـــي پـــه هـــرلـــور دے
پـــه نـــقـــطـــو، کـــنـــډي جـــدا دی
چـــي دا څـــومـــره تـــکـــی دا دی

....

دَ ,, س ،، بيان

دري ئـــي غـــابـــی پـــه اول دی
ديـــو کـــنـــدي پـــه مـــحـــل دی
نـــه نـــقـــطـــه ئـــي شـــتـــه پـــه تـــن
پـــاك لـــه خـــال نـــه ئـــي بـــدن
پـــه نـــامـــي ســـره دا ســـين دے
ورتـــه ګـــوره ښـــه حســـين دے

.... مثالونه ....

ســـين پـــه ســـتـــورو کښـــي مـــدام وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بره وروستو له ماښام وی
دَ رڼا دا وسيله ده
دَ رڼا ښه ذريعه ده
په سپوږمي کښي سين تمام وی
په نظر دَ خاص او عام وی
دا کميږی يا غتيږی
بره تاته چي ښکاريږی

....

دَ „ ش ‟ بيان

شين له سين له لږ جُدا دے
بيل په دري نقطو صفا دے
دري غاښونه هم دَ شين وی
خنګ چي دري غاښه دَ سين وی
دري نقطي ئي په غاښونو
ياد کړه دا له کتابونو

.... مثالونه ....

شادو ناسته شين سره ده

شکور سره ، ګبين سره ده

شين شورو کښې دَ شادو وی

ښه ښکاره دا په کتو وی

شکور کښې شين مدام شورو کښې

ښه اسان دے په لوستو کښې

شکور جوړ شوے دے روټوله

دا جوړ شوے دے ژوندوله

....

دَ ,, ښ ،، بيان

دا په شين پسے چې ښين دے

په صورت سره سَم سين دے

لاندې باندې دوه نقطې دی

دَ مينځ غابښ سره نږدې دی

.... مثالونه ....

ښين دَ ښکر مدام په سر وی

دا په سر دَ ځناورو وی

غوا ، غوائی ته نظر اُوکړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـــکـــــرد میـــخـــي بـــرابـــروی
ښـــځـــه کـــور کښـــي نـــاستـــه ښـــهٔ وی
پـــــــه دي نـــــاستـــــــه دا درنــــــهٔ وی
هـــرطـــرف تـــــــه دي دا نــــــه ځـــــی
هســـي نــــه چـــي بیــــا خـــفـــه وی

....

دَ „ س، ش ، ښ „ خاندان

سیـــن او شیـــن دے او کــــــه ښیـــن دے
هـــریـــو تـــهـــکـــي ډیـــر حسیـــن دے
چـــي دَ سیـــن تـــهـــکـــی دري مَـــل شـــی
سیـــن پـــــه شیـــن ســـره بـــدل شـــی
لانـــدي بـــــانـــدي کـــــهٔ نـــقـــطـــي وی
ښیـــن بـــــه جـــوړ پـــــه قـــاعـــدي وی
دري غـــــابـــونـــه ئـــي پـــــه تـــن وی
کــــــهٔ دَ سیـــن ، شیـــن ، ښیـــن بـــدن وی
یـــــــو ددوی دے خـــــــــــانـــــــــدان
بیـــل آواز ئـــــي بیـــل ئـــــي شـــــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ص “ بيان

وريښـــــي تهـــکـــي دے صـــــاد
دَ نـــقـــطـــي نـــه دے آزاد
دَ مهـــي پـــه شـــان ئـــي ســـر دے
دا بـــي خـــلـــي دے بـــي وزر دے
نـــور صـــورت ئـــي تهـــول دَ سيـــن دے
ښـــکـــلـــي صـــاد دے بهتـــريـــن دے

.... مثالونه ....

صـــاد پـــه ســـر کښـــي دَ صـــابـــون دے
ضـــرورت د دي ژونـــدون دے
ذريـــعـــه ښـــه دَ پـــاکـــي ده
چـــي بـــدن پـــاك وى ســـکـــون دے
دَ صـــنـــدوق پـــه ســـر کښـــي صـــاد وى
دَ لـــرګـــى هـــم دَ فـــولاد وى
شتـــه وارِه او لـــوئـــي دُنيـــا کښـــي
صـــاد تهـــکـــي ئـــي ابتـــدا کښـــي

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ” ض “ بیان

صاد پسې دَ ضاد مقام دے
پېژندلے خاص او عام دے
بیل جُدا دے ضاد له صاد نه
په نقطې یَو له بُنیاد نه
په هر ضاد بره نقطه وی
ضاد ددې تهٔ کښې نامه وی
صاد او ضاد دواړه یو شان دی
په نقطې بیل په جهان دی
یو ئې کور یو خاندان دے
دَ هریو جُدا پېچان دے

.... مثالونه ....

ضاد مدام دَ ضعیف سرکښې
دا مدام ستا ته نظر کښې
تل ددوی خدمت پکار دے
تا سره کۀ مَل په لار دے

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ط “ بيان

ضـــــاد پســـــے مـــقـــــام دَ طــــي دے
دَ الف لانـــــــــــدي مهـــــــــــي دے
دَ مهـــــــــی پـــــــــه ســـــر الف دے
تـــــــل پــــــــــه دغــــــــي در الف دے
داســـــي طـــــي ليــــکـــلــــي کيـــږی
دا بـــــــه تـــــانـــــه نـــــــه هيـــريـــږی

.... مثالونه ....

دَ طـــوطــــی پـــــه ســـر کښــــي طـــي ده
پـــــه ظـــروف کښـــي چـــي خـــنک ظـــي ده
دَ هـــــر تـهـــکـــي خپـــل مـــقـــــام دے
خپـــــل آواز ئـــــي شـــــــه تـــمــــــام دے
دَ طـــــــاؤس پـــــــــه ابتـــــدا کښـــــــي
طـــــي راغـــــی مـــــدام دُنيــــــا کښـــــي
پــــــه حُســـــن شــــکـــــلا يـــــاديـــــږی
خپـــو تـــــــه ګـــوری خـــفـــــه کيـــږی

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ظ " بيان

طي سره په خنګ کښي ظي ده
بيله طي نه په نقطي ده
نوره طي تل په صورت ده
ښه ښکاره دا هر ساعت ده

.... مثالونه ....

دَ ظروف په ابتدا کښي
ظي راخی مدام دُنيا کښي
دغه لوښی دَ جهان دی
کور کښي دا دَ هر انسان دی

....

دَ „ ع " بيان

عين ته ګوره پوره لور دے
زميندار سره په کور دے
شَمه توره دَ ميدان ده
يا سپوږمي دَ پاس اسمان ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

ذَ عــقـــاب تـهـکـــي لـــه عيـن نـــه
عـــام ، عــذاب تـهـکـــي لـــه عيـن نـــه
ورتــــه ګــوره پـــه کښــي عيـن تـــه
ګـــوره وروره ! پــــه کښــي عيـن تـــه
دا عيـــــنك چـــــي ذَ نـــــظـــــر دی
دا عيـــــنك چـــــي ذَ بشـــــــر دی
پـــه آغـــاز کښــي پـــه کښــي عيـن دے
پـــو هـــــه خـــلـــق تـــول خبـــر دی

....

ذَ ,, غ ,, بيان

غيـــن پـــه عيـــن پـــه ســے مـــدام وی
پـــه نـــقـــطـــي تـهـکـــي تـــمـــام وی
غيـــن نـــقـــطـــي ســـره جُـــدا دے
غيـــن چـــي دلتـــــه کښـــي ادا دے

.... مثالونه ....

غيـــن ذَ غـــوا تـهـــکـــي شـــورو کښـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـــوږ کښـــــي دا تـــکـــي شـــورور کښـــي
ورتــــــــه غـــور او فـــــکـــــر اُوکـــړهٔ
غيـــن صـــفــــــا تـــکـــي شـــورو کښـــي

....

دَ ,, ف ،، بيان

ف صـــــورت کښـــــي تـــولــــــه بـــــي ده
خـــو جُـــدا صـــرف پـــــــه خـــلـــي ده
خـــــلـــــــي ســــــره ئــــــي دائـــــره ده
دائـــــري بــــــانـــدي نـــقـــطــــــه ده
ښـــــى طـــــرف تـــــه ئـــي ســـر پــــروت دے
داســـــي ښـــکـــــاري بشـــــر پــــــروت دے

.... **مثالونه** ....

فـــــــي پـــــــــــه ســـــــر دَ فـــــواري ده
مـيـــنـــغ کښـــــي دا دَ بــــاغيـــچـــي ده
فــــــــواره حُســـــــــن ښــــــــکــــــلا ده
ډيــــــــــره ديـــــــره دَ فـــــــــائــــــدي ده
فـــــي آغــــــاز کښــــي دَ فــــتـ بــــال ده

فائده منده دا هر حال ده
مینغ ، شورو په انتها کښي
في راتلي شی په دُنیا کښي

....

دَ ,, ق ‘‘ بیان

ف پسي دَ ق نمبر دے
هر اُستاذ پوره خبر دے
غوندې موندې دے دَ قاف صورت
که ته ۃ غواړے حقیقت
ښی طرف ته دائره ئي
څنګ په څنګ بره نقطه ئي
دوه نقطي ئي دی په تن
دا وجود ئي ټول بدن

.... **مثالونه** ....

قاف قالین کښي په قلم کښي
په قمیص په هر قدم کښي
په قینچي او په قبضه کښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاف لری اول حصه کښې

قاف په سر کښې دَ قرآن دے

قاف قانون کښې ښه عيان دے

سر کښې قاف دے په قبله کښې

قافله ، قوم ، قصيده کښې

ابتداء کښې راځی قاف

انتها کښې راځی قاف

کله کله مينځ کښې دا وی

په لوستو له کاف جُدا وی

....

دَ ,, ك ,, بيان

قاف پسې دَ کاف مقام دے

دَ تبرك شکل ئې تمام دے

نه ئې مخه نه تيرونه

داسې ډير شته دے ځيزونه

.... مثالونه ....

کاف په سر کښې دَ کتاب دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرکښي دَ کدو، کباب دے
سرکښي کاف دے په کرسي کښي
اول ته کي کراچي کښي
سرکښي ته کي دَ کمبل دے
په کامل کښي دا اول دے
کاف په سرکښي دَ کشمير دے
شورو ته کي دا دَ کهير دے
دَ کنجوس ته کي اول دے
په کالج کښي سرکښي تل دے
دا اول ته کي دَ کال دے
کاف شورو کښي دَ کمال دے
په کاغذ او په کابل کښي
کاف شورو کښي په اول کښي
کاف نه ډير ته کي جوړيږي
وُلے تاته نهٔ ياديږي

....

دَ ,, گ ،، بيان

چي کنده کاف سره مَل شي

ناشر: اسلامي ادبي ټولنه مردان 0312-9818511

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاف به ګاف سره بدل شي
کاف نه ګاف داسي جوړيږي
په دي ټول خلق پوهيږي

.... مثالونه ....

دَ ګلاس ټکي اول دے
دَ ګل سر کښي هر خوا تل دے
په ګجرات، ګناه، ګرمي کښي
ګاډی، ګارډ او په ګولي کښي
ګاف شورو کښي دَ ګازرو
دا سبزی ده دَ خوړلو
کاف سره ګډي جوړيږي
څوك په دي به خوشحاليږي؟
ګيس کښي ګاف مدام اول کښي
راځي ګاف په هر محل کښي
مينځ، اخر او ابتدا کښي
ګاف ليدلے شے په دُنيا کښي
دَ ګُرګُر په سر کوپهي کښي
مينځ کښي ګاف دے په لرګي کښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګ کښې ګاف په اختتام دے
ګاف حُسن دَ هر کلام دے

....

دَ ,, ل ,, بیان

لام کونټې اُلټه عصا ده
لاس کښې دا دَ هر بابا ده

.... مثالونه ....

دَ لیمبو، لوکات په سر کښې
لام به ستا شي په نظر کښې
لفظ، لغت جوړ دی لام نه
تپوس اُوکړهٔ خاص او عام نه
لام په سر کښې دَ لښکر دے
په لالیچ کښې لام په سر دے
لام په سر کښې دَ لاهور دے
اول ټکي لام دَ لور دے
لالټین جوړ مدام دَ لام نه
تپوس اُوکړهٔ دي عوام نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ رنــــا ښــــــة وسيــــلــــه ده
دَ تــــاريـــخ يـــوه حــصــــه ده
لـــوتـــــه جـــوړه مــــدام لام نــــه
پتــــه نــــه ده لـــــه عـــوام نـــه
پـــــه اُودس كښــــي پــــكـــاريــــږى
پــــه بــــازار كښـــي مـــلاويـــږى

....

دَ „ م “ بيان

لام پســــــے شـــكــــل دَ ميــــم دے
پـــــــه آخــــر كښــــي دَ رحيــــم دے
ســرئـــي گـــول دے غـــټ هـــرخــواتــــه
دَ ميــــم شـــكــــل جــــوړشـــو تــــاتــــه

.... مثالونه ....

ميـــــم ســــــره جـــــوړه مــــــرغــــي ده
نــــــا ستـــــــه بـــــره پــــــه بــــلـــــي ده
دا خـــــــوراك غــــــواړى زمــــــا نــــــه
هـــم خـــوراك غـــواړى دا ستـــــا نـــــه

سر کښي ميم دَ موم بتي دے

ضرورت دَ زندګي دے

ميم شورو کښي دَ مزدور دے

سر کښي دَ ملك او منشور دے

سر کښي ميم هم دَ ماستو دے

ميم په سر کښي دَ مولو دے

سر کښي ميم دَ هر ماشوم دے

ميم په سر کښي دَ مظلوم دے

ميم مذهب کښي په ماده کښي

سر کښي ميم په مدرسه کښي

محمدؐ کښي ميم اول دے

رهنما زمونږه تل دے

ميم په سر کښي دَ موسم دے

ميم اخر کښي دَ ادمؑ دے

دَ مالتې په سر کښي ميم دے

په اخر کښي ميم دَ نيم دے

موبائل کښي ميم په سر کښي

اول تَکي مقدر کښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميــــــــړی ميــــم ســــــره جـــوړيــــــړی
اتـــــفـــــــاق ســـــــره اُوسيـــــــــــړی
پــــــه ګــــــرمــــي کښــــي ذخيـــــره کـــړئ
بيــــا يــــخــــنـــي کښــــي ځــــان دمــــه کــــړئ

....

دَ " ن " بيان

ميـــــم پســــــــے مــــقــــــام دَ نـــــون دے
څــــومـــره ښــــکـــلـــي دا مــــضــمــون دے
يــــوه کـــــنـــــده يــــو نــــقـــطـــــــه ده
دا نـــقـــطــــــه پـــــه ميـــنـــځ پــــرتـــــه ده

.... مثالونه ....

ســــــر کښـــــي نــــون دَ نـــــاشپــــاتـــي دے
نـــــون شـــــورو کښـــــي دَ نـــــوړي دے
ســــــر کښــــي نــــون دَ نـــــور، نـــــرم دے
پــــــــه آغـــــــاز کښـــــي دَ نــــظـــم دے
نـــــون نبــــــی کښـــــي پــــــــــه اول دے
اول تــــــکـــــــي دَ نـــــــفـــــــل دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابتـــدا کېـــږي پـــــه نـــقـــطـــــه کېـــږي

نـــعـــت ، نـــعـــره ، پـــــه نتيـــجـــه کېـــږي

پـــــه نسيـــم ، نســـل ، نـــظـــر کېـــږي

دَ نـــايـــاب ټـــکـــي پـــــه ســـر کېـــږي

پـــــه نـــغـــمـــــه ، نـــمبـــر ، نشـــان کېـــږي

نـــــون اول وي دي مـــــکـــــان کېـــــږي

نـــمـــر کېـــږي نـــون پـــــه ابتـــدا وي

مـــخـــامـــخ کـــــۀ ټـــکـــي داوي

وسيـــلـــــه ښـــــۀ دَ رنـــــا ده

ذريـــعـــــه ښـــــۀ دَ رنـــــا ده

....

دَ „ ڼ ‟ بيان

نـــون دَ نـــون پـــــه شـــان هـــرخـــواتـــه

يـــو کـــونـــډه لانـــدي ئـــي مَـــلا تـــــه

.... مثالونه ....

نـــــون راځـــي مـــدام اخـــر کېـــــږي

وي دغـــــه تـــمـــــام اخـــر کېـــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بــــونړ او چــــــانړ ئــــي مثــــالــــونــــه
يــــادکـــړه نـــور داســــي ځيـــزونـــه

....

دَ ,, و '' بيان

نـــونړ پســــــے هـــرخـــواتــــــه واؤ دے
ســـــــرئــــــي کـــول پـــوره راتــــاؤ دے

.... مثالونه ....

واؤ نـــــــــــه وري دَ جهـــــــــــان دی
دا کـــــرلــــــی چــــي انســـــــان دی
پـــخــــي شـــوي چـــي نيــنـــــي دی
دَ جــــــــــــوارو دا دانــــــــــــي ده
وُنــــه دا زمـــونـــړ پـــــه پــخـــوا کښـــي
سيـــوري دغــــــه پــــه دُنيـــا کښـــي
دا کــــــرلـــــــی مشـــــــرانـــــو
ددي کـــــلـــــــي مشـــــــرانــــــو

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ه " بيان

ناسته کول وی يا دوه ستر کي

ياده ها کړه دا دوه ستر کي

.... مثالونه ....

دَ هاکي په سر کښي هي ده

لوبه ډيره دَ مزي ده

دا قامي لوبه دَ ټولو

اے ورو، لويو، همځولو

دَ هلك ټکي په سر کښي

هي به ستا شي په نظر کښي

هي چي ځنګ ده ابتدا کښي

داوی مينځ کښي انتها کښي

....

دَ „ ى " بيان

.... مثالونه ....

يي نه يوے راځی وروره !

په پټو کښي دغه ګوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ غـــوئـــی پـــــه څـــټ پـــرتـــــه ده
عــــجـيبــــــــــــه ددي نــــقشـــــــــه ده

....

دَ ,, ی ,, معروفه بيان

څــنګ پـــه څــنګ پـــه کښـــي وی تـهــکـــی
پـــــه ښـــــه رنګ پـــــه کښـــي وی تـهــکـــی
دغــــــــه تـهـــکـــــی يـــــي نــــــه لانـــدي
لانـــــدي يـــــــي نـــــــــه دا مــــدام وی
مـــخـــکښـــي زيـــرپـــــه دي مـــقـــام وی
لړ پـــــــــــــــــــه زور دا اداکيـــــــــــــــــــړی
دا چـــــي کـــلــــــــه ښــــکـــــاره کيــــړی
چـــــي وی جــــمـــــع دَ اســـمـــــونـــــو
چـــــي وی جــــمـــــع دَ نـــــومـــــونـــــو
هـــلـتـــــــه کښــــي زيــــاتـــــــه اکثـــره
دا مـــــــونــــــدي شـــــی اے بشـــــره !
کــــــــــــه واحــــــد او مــــــذکـــــــــر وی
مـــجهـــولــــه کــــهٔ پـــــه اخـــــر وی
هـــلـتـــــه جـــمـــع کښـــي مـــدام وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صورت به بنه تمام وي

یو سرے دے ، ډېر سړی وی

یو زمرے دے ، ډېر زمری وی

دَ فعلونو په اخر کښې

دا راتلے شي لراوبر کښې

خوري ، ساتي يي مثالونه

ډك له دي نه كتابونه

.... مثالونه ....

دَ امين ، کبين په مينغ کښې

تل دَ شين او سين په مينغ کښې

معروفه ئي به مدام وي

دَ هريو ئي خپل مقام وي

دَ غريب ئي معروفه ده

دَ نصيب ئي معروفه ده

مينغ کښې ئي دَ تهکي تيم

معروفه ده ئي دَ نيم

معروفه ئي دَ فقير ده

دا مير ده دَ اسير ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چي ګيره يا ديوه ده
مينځ کښي ئي ئي معروفه ده
مثالونه ئي هم نورشته
زيات به ډيرپه هريو لورشته

....

دَ „ ي " مخصوصه بيان

دا خاص شوي خاص مقام له
دا يا نه ده هر کلام له
ددي يا مقصد جُدا دے
تلفظ ئي لنډ صفا دے
نه اوږديږي په ګفتار کښي
هرطرف ته په اظهار کښي
ښه پسته نرمه ادا ده
مخصوصه ټوله دا يا ده
معروفي نه لږ بدله
هرادا لرونکي خپله
لږه لرے مجهولي نه
بيل آواز لري له دي نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميـــنـــغ آواز دي يـــــاګــــانــو
دا کــړۀ يــاد پــه مــاشــومــانــو
مــجهــولــه نــه مــعــروفــه ده
يــا پــه ميـنـغ کښــې مــخــصــوصــه ده
لانــدې بــانــدې پــه کښــې ټــکــی
بــانــدې لانــدې پــه کښــې ټــکــی
دا ښــکــاره ئــې عــلامــت دے
ښــه ښــکــاره ئــې شــنــاخــت دے

.... مثالونه ....

ميـنـغ کښــې ئــې ده پــه غــلبېــل کښــې
ميـنـغ کښــې بــنــده ده پــه جــېــل کښــې
پــه راشپــېــل ټــکــې کښــې ئــې ده
تــل پــه ســېــل ټــکــې کښــې ئــې ده
ئــې راغــلــے ده پــه ګــېــر کښــې
ئــې راغــلــے ده پــه ســېــر کښــې
دلتــه ئــې بــه مــخــصــوصــه وی
کيــدے نشــی چــې اُوږده وی
دَ مــېــز ئــې بــلــه دَ ټــېــل ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخصوصه ئې هم دَ فېل ده
دَ لالټېن ئې مخصوصه ده
دَ رڼا ښه ذریعه ده

....

دَ „ یه " تانیثي بیان

دا چې وروستو ئې لکې ده
بیله بیله په مرضې ده
تانیثي یا دغه یاده
نه ده نه ده بې بنیاده

.... مثالونه ....

دَ تانیث ئې دَ تختې ده
دَ کړکې هم دَ ډوډې ده
ئې اخر کښې په درې کښې
تانیثي ئې ده لکې کښې
دَ بوجې ، درې ، کرسې ده
تانیثي ئې دَ کټوې ده
دَ جینې ټکې اخر کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــــانيـثـــــی يـــــا دغـــــــه درکښـــــي
تـــــانيـثــــی دا دی ئـــــي ګـــــانـــــي
پـــــــه يـــــادولـــو کښـــي اســــانـــي

....

دَ „ ئ " امريه بيان

امـــــريـــــــه يـــــا کښـــي طـــلـــب وی
مــنــع څـــــه چـــي ستــــاپـــه لـــب وی
چـــي پـــــه يـــي بـــانـــدي هـــمـــزه وی
خــــــامـــــخـــــا دا امــــريـــــــــه وی
ښـــــــه اســـــان ئــــي عـــلامـــــت دے
ښـــــــه اســـــان ئــــي شـــنـــاخـــت دے

.... مثالونه ....

مــــــه خـــورئ ګـــنـــد بـــلا بــــازار کښـــي
مـــــه اُودريـــــــږئ چـــرتـــــــه لار کښـــي
کـــــــــارکـــــــوئ اســــــــــــان اوګـــــــــران
يـــــــــــادوئ اســـــــــــــان اوګـــــــــــران
وليــــکــــــئ سبـــــق خـــــوشـــخـــطـــــه

نقل کړئ سبق خوشخطه
پاخئ پاخئ مونږ دَ پاره
هيره نه کړئ نيغه لاره
دغه حکم دغه کار
دَ بل منع په ګفتار
امر په لفظونه ټول دي
خامخا دغه يادول دي
په کښي يي تل امريه وي
يي دَ پاسه به همزه وي
دا اسان يي علامت دے
ښه اسان يي شناخت دے
مثالونه ددي ډيردي
دَ عاقل نه کله هېردي

....

دَ „ ے “ مجهوله بيان

دا پرته او ملاسته ټوله
نه راتللي شي ناسته ټوله
په پرته يي دغه ياده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مَـــلا ددي ســـمــــه بــــريـــاده
مــلاستــــه مــلاستـــه پـــه ميــدان وي
دا چــــي چــــرتـــــه کښـــي بيـــان وي
مـجهـولـــه بـــانـدي يـــاديـــږي
يــي خـفــــه بـــانـدي يـــاديـــږي
هــرســـاعـــت پـــرتــــه پـــرتـــه وي
چـــــي ئـــي دلتــــــه تـــذکــــره وي

.... مثالونه ....

دا پـــه کـــور کښـــي چـــي تـــالـــې دې
قيـــمتــــــی چــــي دا کــــــالـــې دې
مـــجهـــولـــه دلتـــــه کښـــي يـــا ده
چـــــــي اخـــــــر کښـــــــي دا ادا ده
بـــل سپـــرلـــې دې کــــه ازغـــې دې
دا کـــــۀ بـــل تـــهـــکـــي ســــرې دې
يـــاء مـــجهـــولـــه ئـــي اخـــر کښـــي
ستــــا مــــدام دي وي نـــظـــر کښـــي
بـــل مــنــګــې دې کـــۀ ميـــږې دې
حـــفـــاظـــت لـــره کـــۀ سپـــې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا اخر ته ئي مجهوله
دا خبره ښه معقوله
ددي ئي دا مثالونه
ډک له دي نه کتابونه

....

دَ پښتو پنځه يې ګاني

سکول ته لاړي ماشوماني
دا پنځه واړه يې ګاني
معروفي سره کتاب وُ
په کتاب ښکلي ګلاب وُ
مخصوصي سره تختۍ وه
دَ اِملا دَ خوشخطۍ وه
تانيثي سره بسته وه
ورسره يو امرسه وه
امرئي سره قلم وُ
دَ خپل کار ورسره غم وُ
مجهوله ستړے خفه وه
درنه ډيره ئي بسته وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُوږده دوی سره په خنک وه
دا بدله لږ په رنګ وه
ځنګ په ځنګ وے دوی روانے
په شريکه په خوريانے
چې کوشش کوی دُنيا کښې
مدام ګرځی په رنړا کښې
علم حُسن او ښکلا ده
علم پوهه ده رنړا ده

....

دَ کتاب وړومبې برخه سرته
وورسيدهٔ. الحمد لله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحیم

وصلی اللّٰه علیٰ النّبیّ الامّی

دَ الف او بي خاندان

ګاونډیان الف او باء دي
خپل خپلوان دَ پي او تاء دي
ټي ددوی دَ خاندان ده
ثي ټوله دَدوی په شان ده
دوه کورونه شپږ حرفونه
پنځه یو ځائي یو شکلونه
یو په تن صورت بدل دے
نیغ ولاړ په هر محل دے
دا یادیږی په الف
بیانیږی په الف
دغه دوه دي خاندانه
درنه هیر نشی انسانه!

....

د „ ب ‟ خاندان

کور کښي ټول اُوسی دَ بي
بي بي وائی ورته پي
تي دَ ټي ده مشره خور
ټول کارونه کړی دَ کور
ثي دَ ټولو نه وړه ده
خو په خوئی درنه مړه ده
حياداره کورني ده
ښه ديندار کورني ده
ګاونډيان دی دَ الف
قدردان دی دَ الف
بل طرف ته په دُنيا کښي
ورسره اُوسی جيم خوا کښي
ښه ګاونډ ئي دَ جهان دے
قدرمنده خاندان دے

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ جیم او دال خاندان

جیم دَ ځیم یو خاندان دے
چې دَ ځیم په رنګ په یو شان دے
حې دَ خې اُوسیږی خواته
په یو خال بدل دُنیا ته
دال د خاء دے په ګاونډ کښې
مدام دا دے په ګاونډ کښې
ډال دَ ذال دَ خاندان دے
په خپل ځائې ښه قدردان دے
دا ټول دوه دی خاندانه
هیر دي نشی دا انسانه !
شپږ اُوسیږی یو محل کښې
دري اُوسیږی محل بل کښې
شپږ په شکل دی یو شان
دري دَ بل دی خاندان

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ رې خاندان

رې دَ ړې ده په ګاونډ کښې
ژې دَ ږې ده په ګاونډ کښې
د دوی یو دے خاندان
په صورت شکل یوشان

....

دَ سین خاندان

سین سره اُوسیږی شین
ورسره په خوا کښې ښین
دَ دوی یو محل دے کور
ورسره نیشته څوك نُور

....

دَ صاد خاندان

صاد دَ ضاد سره آباد دے
خاندان له غم آزاد دے
بس دوه تنه دا دَ کور دی
داسې وایه ورور او خور دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

دَ عين خاندان

عين دَ غين دَ کوريو ګَس دے
دغه سپين او تورَيو ګَس دے
دواړه وروره مينه ناك دي
په بدن په کپړو پاك دي

....

دَ في خاندان

في يو ائي اُوسی کور کښي
داسي ژوند وی سَم په اُور کښي
چي ئي نۀ ځه خاندان وی
بس يواځائي په جهان وی

....

دَ قاف خاندان

قاف دَ في په شان يوځائي
ښۀ نه دے انسان يوځائي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته کړان دَ دُنيا ژوند وی
تن يو ځائي فکر مند وی

....

دَ کاف خاندان

کاف دَ قاف په شان يوا ځي
ښۀ نه دے انسان يوا ځي
کله ژوند ورته اسان وی
دا ژوندون ورته ډير ګران وی

....

دَ ګاف خاندان

ګاف دَ لام په شان يو تن دے
بيل ئي کور دے بيل وطن دے
نيشته خوك ورسره كور كښي
زندګی ئي سَمه اُور كښي

....

....

دَ لام او ميم خاندان

ميم دَ لام په شان يواځي
دَ امام په شان يواځي
ډير کړۀ وی خومقتديان وی
مخکښي کله ډير کسان وی ؟
نيشته څوك ئي خاندان کښي
ورسره په دي جهان کښي

....

دَ نون خاندان

نون دَ نون سره يوځائي وی
يل په يو کرښه ټوپي وی
يو ئي دلته خاندان دے
د دوی بيل کور دَ جهان دے

....

دَ واؤ خاندان

واؤ په شکل ټول جُدا دے
تاؤ صورت ئي دَ دُنيا دے

عجيبه شکل وصورت ئي

بره ګوره حقيقت ئي

....

دَ هي خاندان

هي يواځائي دوه ئي سترګي

سَم غم رازي دوهٔ ئي سترګي

په خپل کور کښي دا يواځي

دَ بل کور کښي دا يواځي

....

پنځه قسمه ئي ګاني

دا پنځه قسمه ئي ګاني

دي پښتو کښي رارواني

معروفه په کښي اول ده

ډيره ډيره مستعمل ده

څنګ چي يا دا معروفه ده

نوم دَ بلي مخصوصه ده

دا خاص شوي خپل مقام له

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پښتو حسين کلام له
دَ تانيث په کښي ياء بله
نخانه ئي هريو خپله
امريه ياء په امر کښي
راځي هر خوا په نظر کښي
مجهوله يا ملاسته ملاسته
نه وي نه وي دغه ناسته
دا پښتو دَ پښتونخوا ده
دَ هرچا لهجه جُدا ده

تحمت بحمد اللّٰه وبتوفيقهٖ

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم

وتب علينا انك انت التواب الرحيم

وماتوفيقى الا باللّٰه العلى العظيم

وصلى اللّٰه تعالىٰ علىٰ خير خلقهٖ محمد واٰله

واصحابهٖ اجمعين . آمين

يارب العٰلمين .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library